

הרכסים ועלו עליהם. תותחי הטנקים והקנים-ללא-רתע בני 75 המ"מ ירו לעבר „בונקרים“ (מחפורות) ועמדות של האויב, שנודעו לנו או שוערו על ידינו; בעוד המקלעים-ה„כבדים“* — ומקלעי ה-0.50 האינץ', כפול-ארבע**, שעל חצאי-הזחלים — מכסים במסך-של-אש את המדרונות המוחזקים ע"י האויב. האש הארטילרית שנורתה על המדרון הקדמי של היעד הפעילה מרעומי-קורבה כנגד העמדות הבלתי-מכוסות, מרעומי-השהיה — כנגד העמדות המכוסות-מעל. המרגמות הטילו את אשן על המדרונות האחוריים, אשר אפשר היה כי מוסתרים בהם ריכוזי-כוח-האדם ועמדות-המרגמות של האויב. שעה שהרובאים הגיעו לטוח-ההסתערות — החלו בהטחת אש-תוך-כדי-הילוכם. ככל שהת-קרבו יותר אל עמדות האויב — הגבירו את עצמת ה„אש-תוך-הילוך“ שלהם. האש-המסייעת היתה נשאת מוטלת על עמדות האויב עד לשניה האחרונה האפשרית, שעה שהיה כבר הכרח להעתיקה אל-כלפי מטרות חדשות — באגפי היעד או קדימה יותר, אל רכסים שמעבר לרובאים המסתערים. בד בבד עם העתקת האש-המסייעת פתחו הרובאים את ההסתערות ברובה-מכודן. הם נצמדו במהירות לאויב (הנסיון הורה לנו, כי ככל שהנך נצמד מהר יותר אל האויב, כן קטנות אבידותיך). משנצמד החייל אל האויב, הופך הקרב להיות מאבקו-הוא של כל פרט ופרט. החייל האמריקאי היה סבור כי בהתנגשויות אלו הוכיח את עליונותו על הצפון-קוריאני ועל הסיני.

ברגע שהמחלקה-המסתערת קנתה לעצמה אחיזה

* בקוטר 0.3 אינץ', מקוררי-המים, שבפלוגה המסייעת. — המער.
** הלא הם המקלעים הכבדים האמתיים, לפי החלוקה הנהוגה. — המער.

בשטח-הרמה, יש להמשיך במלוא המרץ בהתקפה עד אשר ילכד שטח-הרמה כולו. מהירות ותוקפנות הנן חיוניות מן הרגע שנפרצה מערכת-ההגנה של האויב. במידה ומחלקת-ההסתערות מסוגלת להמשיך בהתקפה, הרי היא נעה שוב קדימה, ללא-שהיה; וה„מחלקה-התומכת“ (מחלקת-הרזרב) מונעת מיד בעקבותיה — לתפוס את השטח שנשאר מאחורי מחלקת-ההסתערות; כן זה מתפקידיה שלה גם לבער אחרי כל אנשי האויב המתחבאים עוד במחפורות או בשוחות. „מחלקת-הרזרב“ זו — הנעזרת, כנ"ל, ב„מחלקת החמישית“ — עוסקת בפינויים של הנפגעים ושל שבויי-המלחמה שנשבו ע"י המחלקה המסת-ערת, — באופן שמחלקת-ההסתערות משוחררת לניצול ההצלחה שהושגה על-ידה. קציני-התצפית, וכלי-הנשק המסייעים הכבדים-יותר, מדלגים אף הם לפנים עם מחלקת-הרזרב, כך שיוכלו לסייע להמשך ההתקפה.

ברגע שמושגת המטרה הסופית של אותו יום, מתחיל במלוא המרץ שלב ההתארגנות-מחדש וחידוש מלאי-האספקה. כל המאמצים מכוונים להתארגנות-מחדש, לקבלת אספקה מחודשת, להתחפרות ול„סגירת המערך“, עוד בטרם יחשיך. כי הלילה הוא הזמן בו נוהגים הכוחות הסיניים והצפון-קוריאניים לערוך את התקפות-הנגד שלהם.

ואז, ברגע שהמתחם הפלוגתי מאורגן; הנפגעים והשבויים פונו; מלאי-המזון, המים והתחמושת סופק לכל; מערכת-הקשר הוקמה; תכנית-האש בערכה; וכן (דבר, שיתכן וייראה כמשונה לותיקיה של מלחמת-העולם) התכנית-לנסיגה מוכנה — יכול, סוף סוף, מפקד אגד-הקרב לפוש מעט, ולחטוף מספר רגעי שינה — עד אשר יצלצל הטלפון, והמג"ד הנה מודיע לו איזהו ההר שפלוגתו חייבת לכבשו ביום המחרת. הר ארוך אחד אחר משנהו.

משדה-הקרב. הטלה כזאת של רזרב אינה כלל תמרון שבפעולה, אלא למעשה התחלת פעולה חדשה! אפשר עוד להביא דוגמות כהנה וכהנה על אי-תיאום קיצוני בין הרזרב לכוח הראשוני. אין להבין תופעה זו אלא כמסקנה מההנחה, שעוד יש בין מפקדינו שאינם מבינים את מהותו של הרזרב הלכה למעשה, או לפחות אינם מאומנים, עיונית ומעשית, בשימוש בו.

על הרזרב — (טוף מעמ' 88)

הפועל, הן מבחינת כוונותו והן מבחינת מקום-הצבתו. בקרב האחרון על עיראק-מנשיה („כיס-פלוגיה) שימשה בין השאר יחידת-ג'יפים. מפקד יחידת הג'יפים לא קיבל שום פרטים על התכנון של הקרב, פרט להוראה כללית לעמוד הכן עם יחידתו בשעות הערב. כשהוטלה יחידת הג'יפים, היה הדבר לאחר שמרביתו של הכוח כבר נסוג

ע ל ה ר ז ר ב

יותר לגבי אפשרות הפתעות נוספות. שלישית, משום שבעצם, הרי מטרת הפעלתו של הרזרב — היא השגת הכרעה או מניעת מפלה, דהיינו: הפעלה בתנאים קריטיים. שיקולי הפעלתו של הרזרב חייבים להיות, לכן, זהירים ביותר ומהירים ביותר. לעתים קרובות — והדבר תלוי באופי הפעולה — יש להשאיר את הכוח המעולה ביותר בבחינת רזרב, בהתחשב עם העובדה שהוא יצטרך לפעול במהירות רבה ובמקומות קשים, בהם גסתבך הכוח הראשוני. מכל האמור-לעיל, מתברר שהעצמה, ההכנה, ההצבה וההפעלה של הרזרב — חלקם רב בהפיכת הקרב מפעולה מקרית לפעולה מחושבת של "תכנית". אפשר לומר, שהרזרב הוא אחד הגורמים החשובים ביותר ההופכים את הטקטיקה ממעגל-ניחושים למדע.

מהו נסיוננו אנו בשימוש ברזרבות? מפקדינו למודי-הקרב יוכלו להעיד, כי לא אחת היינו יוצאים לקרב בלי רזרב כלל — לא רזרב ממש, היושב תחתיו ומחכה". ואף לא "רזרב בכוח" — שאפשר להפכו לרזרב ולהפעילו כרזרב בכל רגע שנוקק לו בתור שכזה. הנימוק להעדר-הרזרב היה תמיד: חוסר כוח מספיק. אולם נימוק זה סותר את עצמו מעיקרו: דוקא משום שהכוח שלנו אינו צופן בחובו ודאות של הכרעה חיובית — תוך בחינת הגורמים הידועים ושיקולם — דוקא משום-כך דרוש רזרב יותר חזק. יש תמיד לשקול — אולי כדאי להוסיף ולהקטין את הכוח הפועל ובלבד שיינצר רזרב גדול יותר. הקטנה כזאת ודאי יש בה כדי להחליש מספר נקודות שלנו בשדה-הקרב: אולם, אז מצוי לרשותנו רזרב בולם. לעומת-זאת, אילו נתגלה מקום תורפה כזה תוך הפעלת הכוח כולו — הרי היה עלול הדבר להביא לשבירת המערכה.

אין להביא ראיות חותכות לאי הפעלת-הרזרב מקרבותינו במלחמת-השחרור, שכן להצלחת רבים מהם תרמו שגיאות האויב.

בקרב הראשון על לטרון, בחדש מאי, היה בכוחו של רזרב בעל-עצמה-גדולה לחלץ מספר גדול יותר של אנשים, לאחר שנשברו התקפותינו, וגם לבלום את חופש התקדמותו של האויב בעקבות כוח נסוג, עייף ועמוס-פצועים.

בקרבות מספר, בהן היה רזרב "יושב" — הוברר עד כמה שאין הוא מהה חלק אורגני מן הכוח

מטבע-מהותו משמש הרזרב כמשקל-הנגדי ל"גורמים-הנעלמים" בקרב; לרבות אלה, שגם דיוק התכנון וגם פירוט הידיעות אינם יכולים להכלילם בחוג-ראיתם — שתחולתם היא תוצאת מהלך הקרב גופו. הגיוני, איפוא, כי במידה שמספר הגורמים הנסתרים גדול יותר, או במידה שסיכויי התהוותם תוך התפתחות הקרב רבים יותר, — כן חייב הרזרב להיות חזק יותר. כך חייב, כמובן, גוף-צבאי הנתון בהגנה להחזיק רזרב חזק יותר מאשר גוף-צבא הנתון בהתקפה: — כי התוקף לומד יפה את הנתקף ומערכותיו, ומשתדל להקיף ולהשלים את ידיעותיו עד למכסימום; ואילו המגן — רק במידה שהוא בטוח בתצפיותיו, ונשען על עמדות-מגן לבלימת הפתעות אפשריות, יכול להרשות לעצמו את הקטנת הרזרב.

אכן, כלל נקוט הוא, שרצוי רזרב בעצמת שליש-הכוח-הכללי, אבל אין זו אלא הכללה רחבה. דבר זה יכול לשמש קרמוצא בלבד, אך אינו בשום פנים חוק או הלכה פסוקה.

גם אצלנו שימש הרזרב, לעתים-קרובות, כאמצעי ל"הארכת-הנשימה" בקרב מתמשך. הכנסתו של כוח רענן — בעת שהכוחות-שבמגע של שני הצדדים אוזרים את שארית אונם, ומנסים לנצל "תורפות-עייפות" — גורמת לרוב להכרעתו ולסיומו המהיר של קרב כזה.

חשיבות יתרה נודעת לבעית מקומו של הרזרב, זמן הפעלתו ואופן הפעלתו. חשיבות זו נכפלת-כמה-מונים בהתחשב עם אופי הבזק של הקרבות שלנו. ביסוד פתרון של הבעיות הללו, השלובות זו בזו, מוכרחה להיות ההנחה, שהרזרב הוא חלק אור-גני מהכוח-הראשי ולא איזה חלק "נפרד", או "תורפת" אליו. הנחה זו מחייבת לא רק שצידו והכנתו יהיו, לפחות, כשל הכוח הפועל בשלב הראשון — אלא שגם הצבתו תהא קרוב-כל-האפשר למקום שהוא עלול לפעול בו; כמובן — בהתחשב עם בטחונו ואפשרויות הסתרתו. ברור, איפוא, שמקום-הצבתו עשוי להשתנות במהלך-הקרב — הן מפאת צרכי-הקרב, והן מסיבות בטחוניות.

עד-כאן — על מקומו של הרזרב. ועתה משהו על אופן הפעלתו — והרי זו הבעיה המכרעת. קודם-כל, משום שבמידה רבה משמש הרזרב שלנו גורם-הפתעה לגבי האויב. שנית, משום שעם הפעלתו בטל ממילא קיומו — והננו נשארים חשופים-